

**Klub českých turistů, Archeologická 2256,
155 00 Praha 5 - Lužiny, P.O.BOX 42
sekce vysokohorské turistiky**

e-mail: kct@kct.cz, <http://www.kct.cz>

KVALIFIKACE VE VYSOKOHORSKÉ TURISTICE

Obsah:

I. Výcvikové minimum VHT

- a) Podmínky pro organizování Výcvikového minima VHT (dále VM VHT)
- b) Zapojení organizačního sboru
- c) Oprávnění účastníka kurzu VM VHT
- d) Soubor témat teoretické části kurzu
- e) Soubor témat praktického nácviku
- f) Potvrzení o absolvování VM VHT

II. Stupně kvalifikace

II.A Vedoucí VHT

- a) Podmínky pro organizaci zkoušek
- b) Činnost zkušební komise
- c) Náplň a rozsah působnosti
- d) Soubor otázek teoretické části zkoušek vedoucích VHT
- e) Praktické znalosti prověřované při zkouškách vedoucích VHT
- f) Potvrzení kvalifikace

II.B Cvičitel VHT

- a) Podmínky pro organizaci zkoušek
- b) Činnost zkušební komise
- c) Náplň a rozsah působnosti
- d) Soubor otázek teoretické části zkoušek cvičitelů VHT
- e) Praktické znalosti prověřované při zkouškách cvičitelů VHT
- f) Potvrzení kvalifikace

II.C Vůdce VHT

- a) Podmínky pro organizaci zkoušek
- b) Činnost zkušební komise
- c) Náplň a rozsah působnosti
- d) Soubor otázek teoretické části zkoušek vůdců VHT
- e) Praktické znalosti prověřované při zkouškách vůdců VHT
- f) Potvrzení kvalifikace

III. Lektor VHT

- a) Účel lektorského sboru
- b) Pravidla pro jmenování a odvolávání lektorů
- c) Systém doškolování lektorského sboru
- d) Stupně lektorského oprávnění

IV. Závěrečná ustanovení

I. Výcvikové MINIMUM VHT

a) Podmínky pro organizování Výcvikového minima VHT (dále VM VHT)

Pořadatel: Odbor KČT

<u>Počet dnů:</u>	Není stanoven a je závislý na úrovni znalostí účastníků
<u>Místo kurzu – teoretická část</u>	není určeno
<u>Místo kurzu - praxe:</u>	cvičné skály, případně horolezecká stěna
<u>Vedoucí kurzu:</u>	Cvičitel nebo vůdce VHT. Pořadatel kurzu si jej může zajistit v některém odboru KČT nebo z členů lektorského sboru VHT
<u>Členové vedení kurzu:</u>	Vedoucí, cvičitel nebo vůdce VHT. Je vhodné, aby školení ze zdravotní provádky prováděl lékař.
<u>Podmínky pro účastníky kurzu:</u>	Dobrý zdravotní stav a svéprávnost. U dětí je nutná přítomnost rodičů nebo jejich zástupců

b) Zapojení organizačního sboru

Vedoucí kurzu, vedoucí, cvičitelé a vůdci VHT spolu s lékařem zajistí provedení teoretické i praktické části kurzu. Jsou zodpovědní za technickou úroveň školení, případně zkoušek.

c) Oprávnění účastníka kurzu VM VHT

Absolvent VM VHT je oprávněn se zúčastnit na akcích vysokohorského charakteru

- túr v neledovcovém vysokohorském terénu v letním období
- zajištěné cesty (via ferraty)
- a v případě, že absolvoval v rámci VM i zimní výcvik, tak i túr ve vysokohorském terénu v zimním období.

s tím, že před každou akcí věnuje potřebný čas na teoretickou přípravu vzhledem k specifikům akce, na zvyšování fyzické kondice úměrné náročnosti a délce zamýšlené akce a s ohledem na svůj aktuální zdravotní stav.

Absolvent VM VHT získá v rámci časových možností všeobecné znalosti a vědomosti pro zodpovědné řešení situací, ke kterým může v horách dojít.

Navíc je absolvování VM VHT podmínkou pro další zvyšování kvalifikace ve VHT i pro získání stříbrného výkonnostního odznaku ve VHT.

Platnost VM VHT je trvalá, ale doporučuje se po několika letech absolvovat VM znovu.

d) Soubor otázek teoretické části kurzu

A) Zásady činnosti ve VHT

1. Definice VHT
2. Odlišnosti v pojetí VHT a horolezectví
3. Smysl VHT
4. Činnosti ve VHT
5. Kvalifikace ve VHT

B) Nebezpečí v horách

1. Získávání informací o zamýšlené túře (průvodce, mapy, informace zkušenějších, příp. účastníků podobné akce, předpovědi počasí, doba světla apod.)
2. Přecenění vlastních sil (fyzická kondice, psychická odolnost, zdravotní stav, technická příprava, ...)
3. Podcenění vlivu počasí (mlha, déšť, vítr, chlad, sníh, námraza, kroupy, bouřka, tma, UV záření, lavinové nebezpečí, ...)
4. Volba vhodné výstroje (zbytnost nepotřebné výstroje – hmotnost)
5. Volba vhodné výzbroje (vhodný batoh – velikost, nosnost, pohodlí, počet upínacích a seřizovacích prvků, čelovka, mapy, průvodce, dobité komunikační prostředky, ...)
6. NedisCIPLINOVANOST – podcenění vlivu špatné disciplíny (dodržení pokynů vedoucího – směr, rychlost, pořadí postupu, rozhodnutí k návratu, k bivakování, případně k vyřazení člena z vrcholového družstva, ...)
7. Možnost ohrožení uvolněním kamenů (předvídatost, ostražitost, ...)
8. Zápis do knihy túr na chatách.

C) Postup mimo cesty a ve skalních terénech

1. Postup v sutích různé hrubosti, ve žlebech (možné ohrožení níže jdoucích a nebo od těch nad námi, odlišnosti mezi výstupem a sestupem, pád uvolněných kamenů z tajícího ledu nebo sněhu, ...)
2. Poloha těžiště těla.
3. Strmé trávnicky, nebezpečí (vlhkost, nízká soudržnost s podkladem, ...)
4. Pohyb ve skalním terénu, zásada tří pevných bodů.
5. Základy a zásady orientace, použití pomůcek.

D) Postup po firnech a ledovcích

1. Výstroj, specifika.
2. Způsoby zajištění.
3. Vysekávání stupů.
4. Význam doby odchodu na túru.

E) Výstroj a výzbroj

1. Základní výstroj turisty (na akce krátkodobé, dlouhodobé, s ubytováním i bez něj)
2. Doplnky (čelovka, osobní lékárnička, opalovací krém, brýle, komunikační prostředky, ...)
3. Výzbroj na VHT (úvazky, karabiny, lana, mačky, cepín, náhradní díly, atd.). Seřízení, použití a údržba výzbroje.
4. Parametry pro výběr při nákupu, doporučení prodejci.

F) Základy jištění

1. Znalost terminologie, povelů a pokynů.
2. Znalost základních uzlů (navazování na úvazek, sebezajištění, jištění, slanění, sebezajištění při slanění, ...)
3. Postup po fixním laně.
4. Specifika výzbroje na zajištěné cesty.
5. Technika postupu na zajištěných cestách.

G) Základy první pomoci

1. Zásady první pomoci (ošetření odřenin, znalost postupu při zastavení krvácení, umělé dýchání, masáž srdce, popáleniny, úpal, úžeh, šoky, ...) – praktický nácvik na figurantovi.
2. Pořadí provádění činností (zastavení tepenného krvácení, přivolání záchranné služby, atd.).
3. Přivolání první pomoci, signály.
4. Stabilizace zraněného.

H) Ochrana přírody

1. Druhy chráněných území (NP, CHKO, NPR, PR, NPP, PP)
2. Omezení vstupu do chráněných území
 - NP, NPR – vstup pouze po značených cestách
 - CHKO, NPP – vstup není omezen
3. Obecná ochrana přírody a krajiny
 - chráněné rostliny
 - chránění živočichové
 - ochrana jeskyní
 - ochrana paleontologických nalezišť
 - ochrana krajinného rázu

e) Soubor témat praktického nácviku

- A) Způsoby navazování (druhy úvazků, spojení prsního a sedacího úvazku s lanem (protisměrný, vůdcovský, osmičkový uzel)
- B) Postup na zajištěných cestách a na fixním lanu, odlišnosti
- C) Pohyb mimo cesty – travnaté svahy, sutě, zlomiska, atd.

- D) Pohyb ve skalním terénu – zásada tří pevných bodů, výstup i sestup s horním jištěním, správné použití výbroje.
- E) Slaňování pomocí slaňovací osmy, Dülferova sedu, samojištění při slanění
- F) Prusíkování – hlavní zásady, nácvik, využití.

f) Potvrzení o absolvování VM VHT

Úspěšné absolvování kurzu VM VHT potvrdí odbor KČT, který kurz organizoval, svým razítkem a vedoucí kurzu podpisem na samostatný doklad, ve kterém je uvedeno jméno, příjmení, datum narození a bydliště absolventa, jméno vedoucího kurzu a datum konání kurzu. Členům KČT lze absolvování kurzu zapsat do členského průkazu v části kvalifikace.

II. STUPNĚ KVALIFIKACE

II.A VEDOUCÍ VHT

a) Podmínky pro organizaci zkoušek

Pořadatel: oblast KČT
nebo z pověření oblastního aktivisty VHT odbor KČT

Počet dnů: minimálně 2 dny

Místo zkoušek – teoretické části: Není určeno

Místo zkoušek – praxe: cvičné skály

Předseda komise: lektor VHT

Členové komise: minimálně 2 cvičitelé VHT

Podmínky pro přijetí ke zkoušce:

- členství v KČT, zdravotní způsobilost, dosažení věku 18 let, svéprávnost
- absolvované výcvikové minimum VHT
- praxe ve cvičném terénu a v horách, včetně zajištěných cest
- pedagogické předpoklady
- vlastní výstroj a výzbroj

b) Činnost zkušební komise

Členové zkušební komise zkouší účastníky dle aktuální metodiky sekce VHT KČT. Zodpovídají za úroveň úspěšných absolventů zkoušek. Předsedou zkušební komise musí být lektor VHT a musí mít nejnižší kvalifikaci cvičitel VHT.

c) Náplň a rozsah působnosti

VEDOUCÍ VHT JE OPRÁVNĚN vodit na akcích VHT KČT vysokohorské turisty v neledovcových vysokohorských terénech, a to v letním období. Obtížnost cest může dosáhnout nejvýše I. stupně horolezecké stupnice UIAA. Dále může vodit vysokohorské turisty na zajištěných cestách (via ferrata, klettersteig), které jsou označeny nejvýše I. nebo II. stupněm obtížnosti speciální stupnice pro zajištěné cesty. Může zajišťovat výcvik na cvičných skalách a stěnách.

VEDOUCÍ VHT ZODPOVÍDÁ:

- za zvolení vhodné a přiměřené túry z hlediska výkonnosti družstva a celkových podmínek
- za bezpečný postup vedeného družstva
- za včasné a metodicky správné použití výstroje a výbroje
- v případě potřeby za organizaci záchranné akce

PLATNOST KVALIFIKACE je trvalá.

d) Soubor otázek teoretické části zkoušek vedoucích VHT

A. Z historie alpinismu a počátků VHT

1. Kdo byli první návštěvníci hor ?
2. Charakterizuj objevitelské a sportovní období alpinismu. Co je to „zlatý věk“ alpinismu ? Dolož příklady výstupů.
3. Který výstup je pokládán za základ vzniku alpinismu ? Kdo se na něm podílel a jakým způsobem ?
4. Které spolky zabývající se alpinismem působily na území naší republiky ?
5. Co je vysokohorská turistika v současném pojetí ? Srovnej s počátky alpinismu.
6. Vysvětli rozdíl mezi turistikou v horách, vysokohorskou turistikou a horolezectvím.

B. Odborná kvalifikace ve VHT, příprava vysokohorských turistů

1. Kvalifikační stupně – vedoucí, cvičitel a vůdce VHT. Vymezení jejich působnosti.
2. Jakým způsobem lze získat kvalifikaci vedoucího VHT ?
3. Podrobné vymezení působnosti vedoucího VHT.
4. Postavení a úloha vedoucího VHT a jeho pravomoci.
5. Zodpovědnost vedoucího VHT.
6. Výcvikové minimum VHT, jeho cíle, příklad praktického provedení.
7. Význam výcviku v klubovně, tělocvičně, na cvičných skalách.
8. Jakým způsobem provádíme výcvik na cvičných skalách ? (horní jištění, atd.)
9. Cvičné terény vhodné pro VHT u nás a v tvém okolí.

C. Zeměpis velehor

1. Terény vhodné pro VHT, uveď příklady z vlastní praxe.
2. Vyjmenuj navštívené oblasti, uveď příklady vykonaných túr.
3. Základní znalosti Alp, Vysokých Tater, popř. jiných velehor. Uveď nejvyšší vrcholy, jejich výšky. Vyjmenuj některé alpské čtyřtisícovky, které lze navštívit s vysokohorskými turisty.
4. Dolomity – základní znalosti. Vyjmenuj příklady některých zajištěných cest.
5. Zpracuj týdenní program pro družstvo VHT, eventuálně pro týdenní zájezd se zaměřením na VHT.

D. Výstroj ve VHT

1. Obutí, oblečení.
2. Batohy vhodné pro VHT.
3. Výbava pro stanování a bivakování v horách.
4. Vaření v horách. Vhodné vařiče, palivo.
5. Ostatní výstroj – výzbroj: pomůcky pro orientaci, bezpečnost, čelovky, ochrana proti UV záření, atd.

E. Výzbroj a technika pohybu ve VHT

1. Názvosloví ve VHT, neledovcové velehorské terény.
2. Označování obtížnosti horských výstupů.
3. Označování obtížnosti zajištěných cest.
4. Pohyb mimo cesty, postup v sutích různé hrubosti, ve zlomiskách, v suťových žlabech. Specifika výstupů a sestupů.
5. Technika chůze v různých terénech, polohy těžiště těla.
6. Strmé trávníky a nebezpečí při jejich překonávání.
7. Pohyb ve skalním terénu, zásada tří pevných bodů (podrobně).
8. Výzbroj a výstroj vysokohorského turisty v neledovcových velehorách.
9. Jak se ve VHT navazujeme, jaké používáme úvazky ?
10. Znalost základních uzlů (navazování na úvazek, jištění, sebezajišťování, slanění a pod.).
11. Základní způsoby zajištění členů družstva a sebezajištění na stanovišti.

12. Jak se postupuje pomocí fixního lana? Kdo takové zajištění buduje a kdo ho likviduje? Výhody a nevýhody postupu na fixním laně.
13. Co jsou zajištěné cesty, kdy a jak vznikaly ?
14. Specifika výzbroje pro zajištěné cesty. Podrobné znalosti.
15. Technika postupu na zajištěných cestách – podrobně.
16. Způsob doplňkového zajištění slabších a indisponovaných členů družstva na zajištěných cestách.
17. Povelky při postupu družstva a při slanění.
18. Slaňování – volba slaňovacího stanoviště, výzbroj a vlastní technika slanění.
19. Sebezajištění při slaňování.
20. Co víš o lanech, jak se označují, která jsou vhodná pro VHT ? (průměry, délky a pod.)
21. Základní orientační pomůcky, přírodní úkazy, dle nichž je možné se orientovat.
22. Význam mapy, buzoly a výškoměru jako hlavních pomůcek pro orientaci.
23. Určení stanoviště (místa, kde se nacházíme) a pochodového úhlu.

F. Nebezpečí v horách, taktika, první pomoc, záchrana

1. Volba túry v závislosti na kvalitě družstva.
2. Kvalita družstva z hlediska schopnosti jednotlivců a jejich vedoucího.
3. Získávání informací – průvodce, mapy, ústní předání, informace chatařů, horská informační střediska a pod.
4. Přecenění sil družstva.
5. Nezvládnutí túry, neznalost terénu, špatná příprava túry. Postup k nápravě.
6. Zhoršení podmínek - mlha, déšť, sněžení, námraza, kroupy, bouřka, víchř, tma, atd.
7. Nebezpečí plynoucí z UV záření.
8. Klimatické podmínky v závislosti na navštívené oblasti.
9. Nevhodná výstroj a výzbroj, nebezpečí z toho vyplývající.
10. Principy aklimatizace, základní příznaky špatné aklimatizace. Postup při takových příznacích.
11. Nebezpečí plynoucí z nedisciplinovanosti členů družstva.
12. Úloha vedoucího VHT v krizové situaci.
13. Zásady první pomoci.
14. Postup při nehodě, přivolání pomoci.
15. Letecká záchrana, označení místa nehody, výběr vhodného místa pro vrtulník.
16. Význam dobrého pojištění

G. Ochrana přírody

1. Který zákon se zabývá ochranou přírody ?
2. Jaká rozlišujeme „zvláště chráněná území“ ?
3. Která jsou velkoplošná ?
4. Která jsou maloplošná ?
5. Kolik máme národních parků ? Vyjmenuj je.

e) Praktické znalosti prověřované při zkouškách vedoucích VHT

1. Jako prvolezec zvládnout II. stupeň obtížnosti UIAA.
2. Sebezajištění na stanovišti.
3. Navazování přímo na lano (použití vůdcovského uzlu jako nouzového způsobu navazování).
4. Navazování do prsního a sedacího úvazku.
5. Terminologie dorozumívání v lanovém družstvu.
6. Lezecká technika – tři pevné body, překonávání různých útvarů.
7. Zakládání postupového jištění.
8. Jištění klasické.

9. Dynamické, tj. prokluzové jištění, uzel UIAA, osma, karabina HMS .
10. Slaňování (klasicky, osma, karabina HMS).
11. Sebejištění při slaňování.
12. Postup lanového družstva, dvojice, trojice, čtveřice. Výstup a sestup v terénu II. stupně obtížnosti UIAA.
13. Budování fixního lana.
14. Postup po fixním lanu a na zajištěné cestě.
15. Zrušení fixního lana.
16. Improvizované transportní prostředky pro zraněného.
17. Transport zraněného chodeckým terénem.
18. Transport zraněného lezeckým terénem.

f) Potvrzení kvalifikace

Úspěšným absolventům zkoušek zapíše předseda komise do členského průkazu datum zkoušky, výslednou kvalifikaci, potvrdí svým podpisem a razítkem školícího střediska (dále ŠS) VHT KČT nebo pořádajícího odboru KČT.

O úspěšných absolventech informuje předseda zkušební komise metodika oblasti KČT a písemně ústřední sekci VHT KČT.

II.B CVIČITEL VHT

a) Podmínky pro organizaci zkoušek

<u>Pořadatel:</u>	Oblast KČT nebo sekce VHT prostřednictvím Školícího střediska VHT KČT
<u>Počet dnů:</u>	minimálně 3 dny
<u>Místo zkoušek – teoretické části:</u>	není určeno
<u>Místo zkoušek – praxe:</u>	horský terén nebo cvičné skály
<u>Předseda komise:</u>	lektor VHT pro zkoušky cvičitelů nebo vůdců VHT
<u>Členové komise:</u>	minimálně 2 cvičitelé VHT
<u>Podmínky pro přijetí ke zkoušce:</u>	<ul style="list-style-type: none"> • členství v KČT, zdravotní způsobilost, dosažení věku 20 let, svéprávnost • kvalifikace vedoucího VHT • praxe v horském terénu • pedagogické předpoklady • organizační schopnosti • vlastní výstroj a výzbroj

b) Činnost zkušební komise

Členové zkušební komise zkouší účastníky dle aktuální metodiky sekce VHT KČT. Zodpovídají za úroveň úspěšných absolventů zkoušek.

Předsedou zkušební komise musí být lektor VHT a musí mít nejnižší kvalifikaci vůdce VHT.

c) Náplň a rozsah působnosti

CVIČITEL VHT JE OPRÁVNĚN nad rozsah působnosti vedoucího VHT vodit na akcích organizovaných KČT vysokohorské turisty v lehkých ledovcových a firnových terénech, a to bez rozdílu ročního období. Obtížnost cest může dosáhnout nejvýše II. stupně horolezecké stupnice UIAA. Dále může vodit vysokohorské turisty na zajištěných cestách

(via ferrata, klettersteig) všech stupňů obtížnosti a skialpinistické túry v neledovcových terénech. Z pověření odboru KČT může vést kurz výcvikového minima VHT. Může být jmenován lektorem ke zkouškám vedoucích VHT.

CVIČITEL VHT ZODPOVÍDÁ:

- za zvolení vhodné a přiměřené túry z hlediska výkonnosti družstva a celkových podmínek
- za bezpečný postup vedeného družstva
- za včasné a metodicky správné použití výstroje a výzbroje
- v případě potřeby za organizaci záchranné akce

PLATNOST KVALIFIKACE je trvalá.

d) Soubor otázek teoretické části zkoušek cvičitelů VHT

A. Z historie alpinismu a počátků VHT

1. Kdo navštěvoval hory v době „zlatého věku“ alpinismu ? Jak se tito lidé v horách pohybovali ? (klient – vůdce)
2. Kdo patřil k hlavním objevitelům a vůdcům v Alpách, popř. i jinde ? Vyjmenuj některé osobnosti tohoto oboru.
3. Který výstup je pokládán za základní pro vznik sportovního horolezectví. Kdo se na něm podílel a jaká je jeho historie ? (první výstup na Matterhorn)
4. Co víš o objevitelském období a začátcích lezení ve Vysokých Tatrách ? Kdo zde např. působil ?
5. Co víš o vzniku KČT, KČST, KAČS ? Jaká byla působnost těchto spolků v období 1. republiky, po „Mnichovu“, po válce a po únoru 1948 ?
6. Jak vzniklo hnutí VHT v naší republice ? Znalost základních dat - první školení cvičitelů VHT, kdo stál u jejich vzniku ?
7. Jakým způsobem se na rozvoji VHT u nás podílela průvodcovská a kartografická literatura ?
8. Vyjmenuj některé významné akce, které se výrazným způsobem přičinily o rozvoj VHT v domácích podmínkách.

B. Odborná kvalifikace ve VHT, příprava vysokohorských turistů

1. Jakým způsobem lze získat kvalifikaci cvičitele VHT?
2. Podrobné vymezení působnosti cvičitele VHT.
3. Postavení a úloha cvičitele, jeho pravomoci.
4. Zodpovědnost cvičitele VHT. Zodpovědnost zkušenějších členů družstva před méně zkušenými.
5. Průběžná celoroční příprava vysokohorského turistu a cvičitele zejména.
6. Zvyšování tělesné kondice, doplňkové sporty. Psychická připravenost vést akce VHT.
7. Výcvik na cvičné stěně a na cvičných skalách.
8. Metodická příprava cvičitele VHT – navazování, jištění, sebezajišťování. Připravit ukázkovou lekci.
9. Význam teoretické přípravy. Studium nových materiálů.

C. Zeměpis velehor

1. Vlastní zkušenosti, navštívené velehorské oblasti, zejména Alpy, Vysoké Tatry a pod.
2. Velehorské terény v Evropě.
3. Základní geografické členění Alp.
4. Které země řadíme mezi tzv. „alpské“ ?
5. Vyjmenuj některé vhodné túry pro vysokohorskou turistiku v Alpách, Dolomitech, Vysokých Tatrách, či jinde (na základě vlastních zkušeností).
6. Připrav písemně některou velehorskou túru pro VHT.
7. Vyhotov pochodový náčrt trasy včetně azimutů pro cestu tam i zpět.

8. Alpské čtyřtisícovky: kde se nalézají, celkový počet, které jsou nejbližší našemu domovu, které nejdále, které jsou nejvyšší a pod.

D. Nocování v horách

1. Nocování v horských chatách, specifika alpských chat.
2. Vybavení pro táboření v horách, odlišnosti od běžného táboření.
3. Stanování v sutích, popř. v nepříznivých terénech, či podmínkách.
4. Stanování na sněhu, na ledovci. Volba vhodného místa.
5. Bivakování v horách. Plánovaný a neplánovaný bivak.

E. Výzbroj a technika pohybu ve VHT

1. Názvosloví cvičných skal.
2. Názvosloví ve VHT, ledovcové a kombinované velehorské terény.
3. Různé způsoby označování obtížnosti výstupů, příklady z jednotlivých průvodců. Označení celkové obtížnosti.
4. Pohyb ve skalním a kombinovaném terénu. Pohyb v lámavých terénech.
5. Smyčky, lana, karabiny, osmy, „vklíněnce“ a pod.
6. Podrobná znalost uzlů používaných ve VHT.
7. Dračí smyčka a protisměrný uzel na plochých smyčkách jako rizikové typy uzlů. Popiš rizika.
8. Používání lana v neledovcových terénech, technika jištění ve VHT. Podrobné znalosti. Postup vícečlenného družstva.
9. Podrobný popis postupu lanového družstva v různých situacích. Postup prvolezce, budování stanoviště, postup dalších členů družstva.
10. Slanění – podrobně o budování stanoviště, volba vhodného směru. Technika slaňování a jištění. Kdo slaňuje první, úloha cvičitele.
11. Slaňování pomocí Dülferova sedu jako nouzového způsobu slanění.
12. Slaňování v neznámém terénu.
13. Různé způsoby sebezajištění při slaňování, výhody a nevýhody.
14. Povel lanového družstva při slanění.
15. Překonávání horských vodních toků a překážek.
16. Pohyb po ledovcích.
17. Výzbroj pro kombinované a ledovcové túry.
18. Pohyb na mírně strmých firnových svazích. Způsoby zajištění družstva.
19. Volba družstva pro ledovcové túry, počet členů a jejich řazení.
20. Navazování na ledovcích, různé způsoby při různém počtu členů družstva.
21. Výhody a nevýhody družstev s různým počtem členů.
22. Zařazení a úloha cvičitele VHT v různých situacích – výstup, sestup na ledovci i jinde, při slanění.
23. Jištění na ledovcích, volba druhu lana, délky, průměru atd.
24. Volba vhodného cepínu, stoupacích želez, obuvi. Upevňování stoupacích želez k obuvi.
25. Základy záchrany po pádu do trhliny.

F. Nebezpečí v horách, taktika

1. Vedení skupiny, rozdělení do družstev, kontrola výzbroje a výstroje.
2. Výběr účastníků, popř. vhodné túry dle složení skupiny.
3. Vliv počasí a místního klimatu na bezpečnost. Znalosti momentální a dlouhodobé předpovědi počasí.
4. Nutnost včasné orientace.
5. Rozhodnutí o včasné použití výzbroje.
6. Psychická odolnost členů družstva a cvičitele zejména.
7. Včasný odchod na túru (bezpečnost).

8. Aklimatizace – podrobná znalost problematiky. Návrh postupu v Alpách i vyšších velehorách.
9. Základy o lavinovém nebezpečí. Kde získáváme informace ?
10. Zájezdy s odborem KČT, s cestovní kanceláří. Výhody a nevýhody komerčního způsobu provádění VHT, rizika z něho vyplývající.

G. Stravování, hygiena a záchrana v horách

1. Zásady stravování, různé metody. Pitná voda, event. úprava vody.
2. Denní režim, význam odpočinku, spánek, regenerace sil, relaxace.
3. Příznaky horské nemoci. Jak rozeznáme první příznaky u postiženého ?
4. Postup při postižení horskou nemocí.
5. Podrobně o první pomoci v horách.
6. Postup při různých nehodách, přivolání záchrany.
7. Postup při letecké záchrane, signalizace.
8. Zásady hygieny v horách a její význam.
9. Úloha a význam pojištění (nemocenské, úrazové, léčebné výlohy v zahraničí) účastníků akcí VHT.

H. Ochrana přírody

1. Co jsou Národní parky ?
2. Co jsou Chráněné krajinné oblasti ?
3. Co jsou Národní přírodní rezervace ?
4. Co jsou přírodní rezervace ?
5. Co jsou Národní přírodní památky ?
6. Co jsou přírodní památky ? Definuj rozdíl mezi jednotlivými zvláště chráněnými územími.
7. Které jsou orgány ochrany přírody ?
8. Je povolena horolezecká a VHT činnost např. v NP nebo NPR ?
9. Co jsou strážci přírody ? Jaká mají práva ?
10. Vyjmenuj některá tobě známá zvláště chráněná území různých kategorií.

e) Praktické znalosti prověřované při zkouškách cvičitelů VHT

1. Jako prvolezec zvládnout III. stupeň obtížnosti UIAA.
2. Základní dovednosti pro pohyb po ledovcích.
3. Předvést navazování na lano na ledovci – dvojice, trojice, čtveřice, pětice.
4. Předvést správné řazení členů a cvičitele v různých situacích na ledovci (výstup, sestup).
5. Simulace postupu družstva na ledovci.
6. Simulace postupu při záchrane po pádu do trhliny.

Ostatní stejné jako u vedoucích VHT s důrazem na pedagogickou stránku problematiky (umět předvést a naučit). Postup družstva je prováděn v terénu III. stupně obtížnosti UIAA.

f) Potvrzení kvalifikace

Úspěšným absolventům zkoušek zapíše předseda komise do členského průkazu datum zkoušky, výslednou kvalifikaci, potvrdí svým podpisem a razítkem školícího střediska VHT KČT.

O úspěšných absolventech informuje předseda zkušební komise metodika oblasti KČT a písemně ústřední sekci VHT KČT.

II.C VŮDCE VHT

a) Podmínky pro organizaci zkoušek

Pořadatel: Sekce VHT prostřednictvím Školícího střediska VHT KČT
Počet dnů: 2 dny cvičné terény v ČR a další minimálně 3 dny velehorský

	terén s ledovcem
<u>Místo zkoušek</u>	
-teoretické části	Není určeno
-praktické části:	Cvičné terény v ČR
<u>Místo zkoušek – praxe na ledovci:</u>	Velehorský terén s ledovcem
<u>Předseda komise:</u>	lektor VHT pro zkoušky vůdců VHT
<u>Členové komise:</u>	minimálně 2 vůdcové VHT
<u>Podmínky pro přijetí ke zkoušce:</u>	<ul style="list-style-type: none"> • členství v KČT, zdravotní způsobilost, dosažení věku 21 let, svéprávnost • kvalifikace cvičitele VHT • Důkladné zkušenosti z prováděním VHT ve skalním terénu, na firmových svazích a ve velehorském terénu s ledovcem • Vlastnit odpovídající výstroj a výzbroj potřebnou pro kvalifikaci vůdce VHT a pro provádění této činnosti • Znalost všech teoretických otázek určených pro vedoucí, cvičitele i vůdce VHT

b) Činnost zkušební komise

Členové zkušební komise zkouší účastníky dle aktuální metodiky sekce VHT KČT. Zodpovídají za úroveň úspěšných absolventů zkoušek.

Předsedou zkušební komise musí být lektor VHT a musí mít nejnižší kvalifikaci vůdce VHT.

c) Náplň a rozsah působnosti

VŮDCE VHT JE OPRÁVNĚN vodit na akcích organizovaných KČT patřičně vycvičené a vyškolené vysokohorské turisty ve všech terénech odpovídajících metodice VHT, tedy i v ledovcových a firmových terénech.

Nad rámec působnosti vedoucího a cvičitele VHT je též oprávněn v těchto terénech na akcích organizovaných KČT vodit vysokohorské turisty i na túrách charakteru skialpinismu v ledovcovém terénu.

Vůdce VHT může být jmenován lektorem ke zkouškám vedoucích a cvičitelů VHT, popř. vůdců VHT.

Vůdce VHT by se měl (pokud aktivně používá získanou kvalifikaci) zdokonalovat individuálně nebo např. na soustředěních nebo seminářích organizovaných sekcí VHT KČT, a sice nejen v teoretických znalostech, ale i v praktických dovednostech v souladu s vývojem metodiky VHT.

VŮDCE VHT ZODPOVÍDÁ:

- za výběr účastníků z hlediska jejich fyzických, technických a psychických dispozic (celkové výkonnosti) v souvislosti s danou túrou
- za zvolení vhodné a přiměřené túry z hlediska celkové výkonnosti družstva (nejslabšího člena) a aktuálních podmínek (aktuální stav a vývoj počasí, aktuální stav ledovce, sněhu atd.) v dané oblasti s hlavním zřetelem na bezpečnost
- za bezpečný postup vedeného družstva během celé túry
- za vhodné, včasné a metodicky správné použití výstroje a výzbroje
- v případě potřeby za organizaci záchranné akce

PLATNOST KVALIFIKACE je trvalá.

d) Soubor otázek teoretické části zkoušek vůdců VHT

A. Z historie alpinismu a počátků VHT

1. Co víš o horských spolcích působících v alpských zemích ?
Dále viz otázky pro zkoušky cvičitelů VHT.

B. Odborná kvalifikace ve VHT, příprava vysokohorských turistů

1. Jakým způsobem lze získat kvalifikaci vůdce VHT ?
2. Podrobné vymezení působnosti vůdce VHT.
3. Postavení a úloha vůdce VHT, jeho pravomoci.
4. Zodpovědnost vůdce VHT. Zodpovědnost zkušenějších členů družstva před méně zkušenými.
5. Zásady při přípravě, vedení a vyhodnocení zahraniční akce VHT.
6. Význam teoretické přípravy. Získávání, soustřeďování a posuzování nových poznatků o nových materiálech a technikách, posuzování možností jejich uplatnění ve VHT, jejich doporučování ostatním vysokohorským turistům.

Dále viz otázky pro zkoušky cvičitelů VHT.

C. Zeměpis velehor

Viz otázky pro zkoušky cvičitelů VHT.

D. Nocování v horách

1. Budování základních táborů při náročnějších akcích a pobyt v nich.
2. Bivakování v zaledněných a zasněžených velehorách („záhrab“ atd.).

Dále viz otázky pro zkoušky cvičitelů VHT.

E. Výzbroj a technika pohybu ve VHT

1. Názvosloví cvičných skal.
2. Názvosloví ve VHT, ledovcové a kombinované velehorské terény.
3. Různé způsoby označování obtížnosti výstupů, příklady z jednotlivých průvodců. Označení celkové obtížnosti. Příklady konkrétních túr.
4. Pohyb ve skalním a kombinovaném terénu. Pohyb v lámavých terénech.
5. Smyčky, lana, úvazky, karabiny, osmy, „vklíněnce“, skalní a ledovcové skoby a pod.
6. Podrobná znalost a uplatnění uzlů používaných ve VHT. Zásady při vázání, klady a zápory jednotlivých uzlů. Snížení pevnosti lana v uzlu.
7. Dračí smyčka a protisměrný uzel na plochých smyčkách jako rizikové typy uzlů. Popiš rizika.
8. Používání lana v neledovcových terénech, technika jištění ve VHT. Podrobné znalosti. Postup vícečlenného družstva.
9. Podrobný popis postupu lanového družstva v různých situacích. Postup prvolezce, budování stanoviště, postup dalších členů družstva.
10. Slanění - podrobně o budování stanoviště, volba vhodného směru. Technika slaňování a jištění. Kdo slaňuje první, úloha vůdce.
11. Slaňování pomocí Dülferova sedu jako nouzového způsobu slanění.
12. Slaňování v neznámém terénu.
13. Různé způsoby sebezajištění při slaňování, výhody a nevýhody.
14. Povelý lanového družstva při slanění.
15. Překonávání horských vodních toků a překážek.
16. Pohyb po ledovcích.
17. Výzbroj pro kombinované a ledovcové túry.
18. Pohyb na mírně strmých firnových svazích. Způsoby zajištění družstva.
19. Volba družstva pro ledovcové túry, počet členů a jejich řazení.
20. Navazování na ledovcích, různé způsoby při různém počtu členů družstva.
21. Výhody a nevýhody družstev s různým počtem členů.
22. Zařazení a úloha vůdce VHT v různých situacích - výstup, sestup na ledovci i jinde, při slanění.
23. Jištění na ledovcích, volba druhu lana, délka, průměr atd.
24. Volba vhodného cepínu, podrobný rozbor geometrie a typů.
25. Volba vhodných stoupacích želez a obuvi. Upevňování stoupacích želez k různým druhům obuvi. Důležitost včasného seřízení. Údržba, broušení.

F. Nebezpečí v horách, taktika

1. Charakterizuj stupně lavinového nebezpečí.
2. Jak zjišťujeme kvalitu sněhu a míru lavinového nebezpečí?
3. Chování a postup v lavinovém terénu. Přejít úseku ohroženého lavinou.
4. Znalost práce s lavinovým vyhledávacím přístrojem, sněhovými sondami, pravidla pro vyprošťování zasypaného lavinou.
5. Základy záchrany po pádu do trhliny.
6. Vedení záchranné akce při zasypání člena družstva lavinou.
7. Vyhodnocení tragických událostí v horách a poučení z nich.

Dále viz otázky pro zkoušky cvičitelů VHT.

G. Stravování, hygiena a záchrana v horách

1. Polohy těla při různých zraněních.
2. Transport zraněného v chodeckém, skalním, ledovcovém terénu. Transport zraněného v lezeckém terénu. Způsoby transportu při různých zraněních.

Dále viz otázky pro zkoušky cvičitelů VHT.

H. Ochrana přírody

1. Vyjmenuj a charakterizuj kategorie zvláště chráněných území a uveď příklady.
2. Jak jsou chráněny stromy, rostliny, živočichové a nerosty?
3. Které jsou orgány ochrany přírody a jaké jsou jejich pravomoci? Kdo jsou strážci přírody, jaká mají práva?
4. Vyjmenuj významné skalní oblasti, nacházející se ve zvláště chráněných územích, v nichž je povolena horolezecká činnost členům KČT.
5. Jaká jsou pravidla pro horolezeckou činnost a výcvik VHT ve zvláště chráněných územích?
6. Ochrana přírody a podmínky pro provozování VHT v alpských zemích, specifika Tater.
7. Příprava a realizace výpravy do mimoevropských velehor ve vztahu k ochraně přírody.
8. Co je to eroze a jak ji můžeme omezit?
9. Jaká vyplývají z provádění VHT největší rizika pro přírodu ?

e) Praktické znalosti prověřované při zkouškách vůdců VHT

1. Jako prvolezec zvládnout III. stupeň obtížnosti UIAA.
2. Jako prvolezec zvládnout krátký ledový svah o sklonu 40°.
3. Základní dovednosti a dokonalá jistota při pohybu po ledovcích.
4. Předvést navazování na lano na ledovci - dvojice, trojice, čtveřice, pětice.
5. Předvést správné řazení členů a vůdce v různých situacích na ledovci (výstup, sestup).
6. Předvést výstup a sestup strmým firnovým žlabem včetně jištění.
7. Předvést budování postupového jištění a jisticího stanoviště na ledu pomocí ledovcových skob.
8. Simulace postupu družstva na ledovci.
9. Simulace postupu při záchranné akci po pádu do trhliny.
10. Simulace záchranné akce při zasypání člena družstva lavinou.

f) Potvrzení kvalifikace

Úspěšným absolventům zkoušek zapíše předseda komise do členského průkazu datum zkoušky, výslednou kvalifikaci, potvrdí svým podpisem a razítkem školícího střediska VHT KČT.

O úspěšných absolventech informuje předseda zkušební komise metodika oblasti KČT a písemně ústřední sekci VHT KČT.

III. LEKTOR VHT

a) Účel lektorského sboru

Lektorský sbor slouží k zabezpečování školení a zkoušek metodických pracovníků ve VHT. Lektoři rovněž vykonávají činnost pedagogickou, organizační, publicistickou a koncepční.

b) Pravidla pro jmenování a odvolávání lektorů

1. Jednotlivé lektory navrhuje aktivista VHT příslušné oblasti KČT.
2. Lektory jmenuje a odvolává sekce VHT KČT.
3. Jmenovanému lektorovi vystaví hlavní metodik sekce VHT průkaz o Jmenování do lektorského sboru VHT.
4. O jmenování a vyřazení lektora z lektorského sboru informuje sekce VHT písemně lektora i aktivistu oblasti KČT. Po odvolání z lektorského sboru vrátí odvolaný lektor průkaz zpět hlavnímu metodikovi sekce VHT.

c) Systém doškolování lektorského sboru

Lektoři se zúčastňují seminářů, které organizuje sekce VHT KČT pro potřeby zvyšování úrovně lektorského sboru.

Lektor, který se po dobu tří let nezúčastní semináře lektorů a nebo na jeho vlastní žádost může být odvolán z lektorského sboru.

d) Stupně lektorského oprávnění

1. Lektor pro zkoušky vedoucích VHT musí mít nejnižší kvalifikaci cvičitel VHT.
2. Lektor pro zkoušky cvičitelů VHT musí mít nejnižší kvalifikaci vůdce VHT.
3. Lektor pro zkoušky vůdců VHT musí mít nejnižší kvalifikaci vůdce VHT.

IV. ZÁVĚREČNÁ USTANOVENÍ

Schváleno sekcí VHT dne 11.9.2008.